

Жалпы тарбия иши менен бирге
талкууланды жана кабыл алынды

1. Жалпы ЖОБОЛОР

1.1 Бул жобо Баланын үкүктары жөнүндө конвенциянын, Кыргыз Республикасынын Билим берүү жөнүндө мыйзамынын, Мектептин уставынын, жергиликтүү актылардын негизинде иштелип чыккан.

1.2 Билим берүү мектептин билим берүү процессиндеги артыкчылыктуу багыт.

1.3 Тарбия иштери максаттарга жана милдеттерге жетүүгө жана мектептин уставында аныкталган иш-аракеттердин милдетин чечүүгө багытталган.

2. Маңызы, максаттары, милдеттери артыкчылыктуу билим берүүнүн катышуучулары

2.1 Мектептеги билим берүү процесси окуучуларга жекече багытталган мамилөгө негизделген. Ушунун негизинде тарбия дегенибиз- баланын өзүн-өзү өнүктүрүүсүнө шарт түзүү, башкача айтканда аны таанып билүү, баалуулук, чыгармачыл жана коммуникативдик потенциалын жүзөгө ашыруу үчүн.

Тарбиялоонун принциптери:

-Өзүн актуалдаштыруу принципи (окуучулардын табигый жана социалдык жактан ээ болгон мүмкүнчүлүктөрүнүн көрүнүп, өнүгүшүнө болгон умтулуусун колдоо)

-индивидуалдуулук принципи (индивидуалдуулуктун калыптанышына шарттарды түзүү, окуучу жана мугалим)

-субъективдүүлүктүн принципи (турмуштук класста жана мектепте балага субъект катары мамиле)

-тандоо принципи (бала туруктуу тандоо шартында турган билим берүү, окутуу жана жашоо үчүн ушундай шарттарды түзүү)

-чыгармачылыктын жана ийгиликтин принципи (окуучунун индивидуалдык өзгөчөлүктөрүн аныктоого жана өнүктүрүүгө мүмкүндүк берүүчү жеке жана жамааттык иш-аракеттерди уюштуруу)

-ишеним жана колдоо принципи (балага болгон ишеним, ага ишенүү, аны колдоо өзүн-өзү тастыктоо умтулуусу)

Максаты:

Коомдогу өзгөрүлүп жаткан турмуш шарттарына ылайыкташтырууга жөндөмдү инсандын интелектуалдык, Адеп-ахлактык, маданий, эстетикалык жана жарандык казуусун камтыган көз карандысыз инсанды гормониялую өнүктүрүү үчүн шарттарды түзүү

2.2 Милдети:

-Жигердүү жашоо позициясын калыптандыруу, башка адамдар менен тил табыша билүү;

-Баланын инсандык өнүгүүсүнүн негизи катары анын негизине катары анын ден-соолугуна болгон аң-сезимдүү мамилесин калыптардырууга жардам берүү;

2.3 ар кандай курактагы балдарды тарбиялооунун артыкчылыктуу багыттары болуп төмөнкүлөр саналат.

1-4-класстарда окуучулардын көз карандысыз процессинин ийгилиги, руханий адеп-ахлактык баалуулуктарды калыптандыруу. Баланы коомдо таанылууга көмөк көрсөтүү :

5-9-класстарда төнгөштөрүү, чөңдору менен байланышууты жөнгө салууга жардам берүү ;

активдүү жашоо позициясын калыптандыруу, окуучулардын адеп-ахлактык сапаттарын өркүндөтүү;

10-11-класстарда- окуучулардын көз карндысыз жашоосуна даярданып, коомдук өзүн-өзүнө ишке ашыруу үчүн шарттарды түзүү, кесиптик өзүн-өзү аныктоо;

2.4. Билим берүү процесси бардык катышуучулар тарабынан жүргүзүлөт: мугалимдер, балдар, ата-энелер. Окуучулар менен тарбия иштерин координацияланган борбордук фигура-бул класс жетекчиси. Ал ата-энелерге педагогикалык жардам көрсөтөт, балдарды тарбиялоо маселелери боюнча башка мугалимдер, мектеп администраясы менен өз ара аракеттенет. Окуучулар бир гана объект эмес, билим берүүнүн субъектиси. Баланын өзүн-өзү тарбиялоосу , адамдын ролу үчүн шарт түзүү үчүн педагогдордун өзүнүн негизги социалдык милдетин өздөштүрүүдөгү жеке эркиндиктүн көрүнүшү. Класс жетекчилерге юштуруучулук жана методикалык жардам директордун тарбия иштери боюнча

орун басары, педагог-уюштуруучу, билим берүүчүлүк психолог тарабынан көрсөтүлөт.

Класс жетекчилерге үсүлдүк жардам мугалимдердин кесипкөйлүгүн жогорулатуу төмөнкүдөй функцияларды аткарган мектептин үсүлдүк бирикмесинин ишмерүүлүгү аркылуу жүзөгө ашырылат:

- мектеп жашоосу жамааттык пландаштырууну жана жамааттык талдоону үюштурат;
- класс жетекчилеринин тарбия иштерин координациялайт;
- мектептин тарбия иштеринин стратегиялык багыттарын аныктайт;
- заманбап билим берүү технологияларын, тарбия иштеринин формаларын жана методдорун изилдөөнү жана өнүктүрүүнү уютурат;
- класс жетекчилеринин ишинин социалдык-педагогикалык көйгөйлөрүн талкуулайт;
- алдынкы педагогикалык тажырыйбаны жалпылоо боюнча материалдарды талкуулайт;

МБ ишинин негизги формалары-семинарлар, иш тажырыйбаларын жалпылоо. Класс жетекчилеринин квалификациясын жогорулатуу.

3. Окуу тарбия ишинин негизги багыттары

Эс алуу мезгилиnde же класс жетекчисинин үбактылуу эмгекке жарамсыздыгы мезгилиnde, анын милдети класс жетекчиси жок башка мугалимге жүктөлүшү мүмкүн.

5.2 Класс жетекчисин дайындоо, функциялары, багыттары, мазмуну жана ишинин формалары

Класс жетекчисинин негизги макаты

-балдарды тарбиялоодо инсанга багытталган мамилени камсыз кылуу.

Класс жетекчиси төмөнкү функцияларды аткарат:

аналитикалык, контролдоочу, координациялык, коммуникативдик.

Класс жетекчисинин ишмердүүлүгүнүн багыттары:

-Бир класстын окуучулары менен жекече иш алып баруу;

-класс жамааты менен иштөө;

ЭПП катышуучулары менен өз ара аракеттенүү(предметтик мугалимдер, кошумча билим берүү мугалимдери , администрация)-ден-соолукту сактоо жана чындоо боюча активдүүлүк :

-окуучулардын үй-бүлөлөрү менен иштөө.

5.3 Класс жетекчисинин иши мурунку иш-аракеттерди, коомдук турмуштагы позитивдүү жана терс тенденцияларды таалдоонун негизинге, инсанга багытталган мамилөгө негизделген. Ошондой эле ал окуучулардын билим деңгээлин, алардын турмушун социалдык жана материалдык шарттарын, үй- бүлөлүк мамилелердин өзгөчөлүктөрүн эске алат. Балдардын жаш өзгөчөлүктөрүнө ылайык иштөө формалары ар кандай болушу мүмкүн. Коюлган билим берүү милдеттери , бирок алар балага физикалык жана моралдык зыян келтирбеши керек, анын укуктарын бүзбашы керек, анын жеке кадыр-баркын кемсингипеши керек, жалпы мектептин билим берүү саясатына каршы келбеши керек. Класс жетекчисинин иш-аракетинде өзгөчө орунду класс ээлейт.

5.4 Класс жетекчисинин ишин уюштуруу

5.5 Класс жетекчисинин укуктары. Класс жетекчи төмөнкүлөргө үкүтүү;

-балдардын физикалык жана психикалык саламаттыгы жөнүндө үзүлтүксүз маалымат алууга;

-билим берүү саясатын координациялоо максатында ата-энелерди мектепке чакыруу;

-мектептин өзүн-өзү башкаруу органдарынын ишине катышуу;

-демилге менен чыгууга, мектептин ишин өркүндөтүү боюнча сунуштарды киргизүүгө, өзүнүн классынын , окуучуларынын кызыкчылыштарын коргоо;

-билим берүүнүн формаларын жана ыкмаларын тандоого;

-Кыргыз Республикасынын Мыйзамын жана “Билим берүү жөнүндө” Пормативдик актыларды, Балдардын укутары жөнүндө Конвенцияны, мектептин Уставын ички эрежелерди жана мектепте кабыл алынган башка жергилиттүү актыларды билет.

5.7 Жоопкерчилик Класстын жетекчиси оз милдеттерин өз үбагында аткарбаганы жана ушул жерде каралган укуктарды колдонбогону кырдаалдын сапатсыздыгы үчүн тартиптик жоопкерчиликке тартылат.

6. Тарбиялык иштин натыйжалуулугу

Тарбиялык иштин натыйжалуулугу төмөнкү критерийлер менен аныкталат;

1) Формалдуу эмес

Инсандык потенциялдык өнүгүү деңгээли:

Тышкы-жүрүм-турум аспектиндеги билим деңгээли

Мектеп бүтүрүүчүлөрүн социалдаштыруу

2) Формалдуу

Окуучулардын кошумча билим берүү тутуму, окуучулардын жеke жетишкендиктери менен камтуу

7. Класста тарбия ишинин планын түзүүгө коюлган талаптар.

Билим берүү программалары дизайн боюнча бирдиктүү талаптарга шайкеш келиши керек жана төмөнкү бөлүмдөрдү камтышы керек;

1) Тушундурмө

2) Класс жетекчисинин ишинин циклограммасы

3) Класстардын тизмеси

4) Класстын мүнөздөмөлөрү

5) Иш аракеттер планы

6) Окуучуларды ийримдерге жана бөлүмдөргө жумушка орноштуруу жөнүндө маалымат

7) Таланттуу балдар менен иштөө

8) Окуучулар менен жекече иш алып баруу

- 9)Ата-энелер комитети менен иш алып баруу (класс)
- 10)Ата-энелер комитетинин курамы(мектеп)
- 11) Ата-энелер чогулушунун темалары
- 12)Класстын социалдык паспорту
- 13)Бангичиликтин, алкоголизмдин жана тамеки чегүүнүн, укук бузулардын алдын алуу боюнча иш-чаралар
- 14)Ата-энелер менен иштөө
- 15)Конкурстарга, предметтик олимпиадаларга катышуу
- 16)Окуу тарбия иштерин талдоо